

Iată textual frumoasa cuvântare rostită de Muftiul jud. Constanța. Hafuz Rifat-Efendi, la punerea pietrei fundamentale a moscheii din Constanța.

**Domnule Ministru,
Onorată Adunare,**

În primul rând, datori suntem de a înălța pioase mulțumiri Celui A-Tot-Puternic, că ne vrednicește astăzi să asistăm la această măreață solemnitate, adică la punerea pietrei fundamentale a unei moschee, locaș de rugăciuni al credincioșilor musulmani și care locaș va fi un falnic monument al țării, demn de această localitate istorică, care în zilele de restriște a servit de azil nemuritorului poet Ovidiu, una din mărețele figuri romane.

Această nouă moschee în construcțiune se clădește pe urmele unei vechi geamii, care și-a luat începutul în anul 1823 pe timpul domniei Sultanului Mahmut.

Pe acea vreme era pe aci comandant al orașului Constanța, răposatul Hafuz Hussein Pașa, un om foarte religios. Sentimentul său de pietate l'a determinat ca aci pe aceste temelii, cu propria sa cheltuială, să ridice fosta geamie, și a fost dedicată Sultanului de pe atunci Mahmut, în calitate de Mare Calif și în acelaș timp Augustul său stăpân.

Însă vechea geamie "Sultan-Mahmut" nu mai era la înălțimea Constanței moderne, știut fiind că această geamie e situată tocmai în cartierul principal al orașului, era o îndatorire morală pentru comunitatea musulmană din localitate, ca să-și aibă și dânsa o monumentală geamie.

Serbarea religioasă de astăzi constituie dar și un important moment istoric, căci punerea în temelie a documentului, scris în limba turcă și română va aminti generațiunilor viitoare că aci, pe malul Mării Negre, pe ruinele vechiului Tomis, și unde astăzi înflorește frumoasa Constanța, sub domnia glorioasă a Înțeleptului și Marelui Căpitan, Majestatea Sa Carol I, se ridică cu cheltuiala Statului român acest sfânt locaș și astfel se cimentează și mai mult și pentru totdeauna o puternică frăție și dragoste între românii și musulmanii din Dobrogea, fii ai aceleiași Patrii.

Ceva mai mult, domnilor, înzestrarea comunității musulmane din Constanța cu o moschee atât de măreață de către însuși guvernul român, va face să tresalte de bucurie inimile credincioșilor musulmani chiar din cele mai îndepărtate unghiuri ale globului pământesc, pentru că se arată tuturor de câtă largă ospitalitate, bună voință și dragoste părintească se bucură aci în România, fiii țării fie dânsii de orice neam și de orice religie.

Pe timpuri și în mod excepțional, se formase un slab curent de emigrare în elementul musulman din Dobrogea, totuși guvernul român a curmat repede acel curent, căci el întotdeauna s'a ilustrat prin excelență cu măsuri de administrație bine chibzuite, respectând fiecărui element limba, credința și obiceiurile, împărțându-i pe toți în mod egal de binefacerile unei egale împărțiri de dreptate și îndulcind pe cât posibil suferințele celor slabi.

Astăzi, după pilda voevozilor mari din trecut, marele nostru voevod Regele Carol I, ajutat de luminile patrioșilor săi sfințici, spre mărirea țării pe lângă multe biserici clătite din nou, face a se repara și înfrumuseța monumentele vechi religioase și istorice, care în mare parte fac fala României.

Începuul de astăzi al înălțării acestei moschei, este încă o mărturie că Majestatea Sa Regele Carol I, cu înaltul său guvern, vrednici și fideli următori ai virtuților strămoșești, nu uită a cuprinde în lunga nomenclatură a locașelor Dumnezești din nou zidite și pe acelea de altă credință.

Cu o fire aleasă și plin de nobleță Românul aci la porțile Orientului, dovedește lumii că el, respectând credința fiecăruia, are și dânsul dreptul și că trebuie să fie respectat.

România de astăzi ridicată aci, prin vitejia fiilor ei, prin școală și biserică, făclii de lumină și civilizație, uzând de blândețe și legalitate, cu siguranță va îndeplini înalta ei menire de a fi și pe viitor în fruntea celorlalte mici state balcanice.

Noi, musulmanii din Dobrogea, iubitori ai buni noastre patrii, România, respectuoși ascultători ai sfântului Coran, care ne învață muncă continuă, lumină prin învățătură și cinste, să ne arătăm și prin fapte că suntem demni de sacrificiile ce țara face pentru noi în această direcțiune.

Să ne dăm bine seama de protecția înaltă și binefăcătoare a iubitului nostru Suveran și a guvernului Său și, plini de recunoștință și venerație, mulțumind tuturor și în special actualului ministru al cultelor și instrucțiunii, căruia îi datorăm întru ridicarea acestei moschei, un călduros concurs, să strigăm din tot sufletul și cu toată sinceritatea:

Trăiască România ! Trăiască Majestatea Sa Regele Carol I ! Trăiască Majestatea Sa Regina ! Trăiască
Dinastia Română !

("Conservatoul Constanței", II, nr. 24, 4 iulie 1910 : 2)